

KULTUR

Kulturredaktör: Sara Meidell 090-17 60 38 Reporter: Karin Bernspång 090-17 60 63 E-post: kultur@vk.se

Upplevelse för alla sinnen

TEATER

S. E. N. S. E

Manus och regi:

Bobo Lundén

Scenografi: **Helena Weegar**

Kompositör: **Cay Nyqvist**

Mask/peruk: **Helena Andersson**

Medverkande: **Sarah Appelberg, Göran Hansson, Annika Isaksson Svedberg, Mikael Lindgren, Margareta Niss, Greger Ottoson samt lärare och elever från Estetiska programmet inriktning teater Västerbottensteatern**

PREMIÄR. Det här är vad jag kallar nytändning. S.E.N.S.E. är en föreställning som utmanar gamla arbetssätt och som vågar ta i ordentligt.

Därmed inget ont sagt om vad Västerbottensteatern gjort de senaste åren men det började kännas som att man kört så hårt med berättarteatern och gjort det så pass bra att det började bli en trygghet. En profilerings kan vara bra för marknadsföringen men inte alltid konstnärligt.

Nu tar teatern ett större grepp och använder en stor del av sitt hus i Skellefteå för att ta med publiken på en upplevelse där publiken förflyttar sig från den ena scenen till den andra. I ett större perspektiv är det inte nyskapande men det är ett fräscht grepp som väcker fantasin och öppnar för annorlunda lösningar. Uppenbarligen har ensemblen stimulerats, och den här gången smittar det av sig på oss i publiken.

Det är, kort sagt, kul.

En del av scenografin och alla dessa detaljer, maskiner, ljud-effekter och ljus kan kännas

Sarah Appelberg spelar Stor-Stina i den underhållande föreställningen S.E.N.S.E. på Västerbottensteatern.

FOTO: PATRICK DEGERMAN

som en lättsammare variant av Terry Gilliams fantasi, filmskaparen som alltid gillat mekanik på gränsen till att bryta ihop. Det väsnas, brummar, smäller och spelplatserna är smyckade med saker som inte alltid har betydelse men det ser bra ut. Dessutom bidrar det till upplevelsen. Formen gör att jag som åskådare inte vet vad jag har att förvänta mig och det ger en osäkerhet som ger spelet en ytterligare dimension. Min trygghet rubbas en aning – och det gör S.E.N.S.E. bättre.

Om jag skrapar bort formen hittar jag en historia som skulle kunna spelas på ett mer konventionellt sätt med en sittande publik och en hyfsat linjär berättelse av skådespelare som står på en väl definierad scen.

Det handlar om Christi-

Scenografin är mörk och spännande.

na Chatharina Larsdöter som även kallades Stor-Stina. Hon var same och 218 cm lång vilket

S.E.N.S.E. spelas till den 9 maj i Skellefteå.

gjorde att hon blev en spektakulär sevärdhet under 1800-talet.

Just normalitet och att vara annorlunda är en tråd i föreställningen. Vem är egentligen normal? I den här versionen kopplas det ihop med rasbiologin och det vetenskapliga letandet efter olika människoraser och spåren drar manusförfattaren och regissören Bobo Lundén ända fram till Rasbiologiska institutet som grundades långt efter Stor-Stinas död.

Fakta är alltså inget som S.E.N.S.E. hänger upp sig på alltför mycket. Bobo Lundén och de andra jobbar mer med upplevelsen och de stora skeendena, men visst var rastänkandet en realitet och nog gjordes samer till en kuriositet som befann sig utanför civilisationen. Det handlade även om makt för de som hittade på teorierna placerade sig själva högst upp i toppen.

Föreställningen bygger på att det finns ett forskningsinstitut där S.E.N.S.E. står för Studier och Experiment kring Normalitet, Själ och Emotioner. Skådespelarna är därför tomma fodral som måste startas och historien består av olika tablåer som startas.

Lyckligtvis kör föreställningen inte fast i formen utan Stor-Stinas öde frigör sig ur myllret och hennes öde som utställningsobjekt blir berörande. Sarah Appelberg spelar henne med sinne för nyanser vilket är en bedrift eftersom det här är en pjäs som bygger på stora gester och ett friskt överspel. Stundtals blir det för friskt men det här är teater som vågar satsa och inte stanna vid det måttfulla. Det är riktigt skönt och underhållande.

Det här är också en av få uppsättningar där Västerbottensteatern inte går på turné så en resa till Skellefteå rekommenderas.

LARS BÖHLIN

Tack och lov för huvudrollsinnehavarna

DANS

Romeo & Julia

St Petersburgs Ballet Theatre

Vävenscenen

Musik: **Pjotr Tjajkovskij**

Libretto: **Elisabeth Menshikova och Pavel Elkin**

Koreograf: **Elisabeth Menshikova**

Konstnärlig ledare: **Pavel Elkin**

Trots Umeås breda danskultur är vi inte bortskämda med klassisk balett. Andra besöket från St Petersburgs Ballet Theatre är därför uppskattat, även om Vävenscenen inte är fullsatt.

En lokal som för övrigt passar fint för ändamålet, då scenen är så nära att ensemblen i princip dansar i famnen på främre raden. Ypperligt om man gillar att se kropparnas ansträngning i närbild, oklart dock om dansarna uppskattar detsamma.

Föreställningen är klassisk

med dekorerade, textila kulisser och glittriga kostymer med influenser från ryska folkdräkter. Detta vägs upp av huvudrollernas stilrena dräkter (fast låt oss enas om att vita trikåer inte är mest smickrande).

Shakespeares kärlekshistoria behöver ingen närmare presentation, men ett bättre programblad hade varit trevligt. Nu får vi nöja oss med en omständlig text på knagglig engelska med hela tre versioner av Elisabeth Menshikovas namn.

Trots stora känslor är det

svårt att komma in i stämningen, då det känns glättigt operersonligt och skillnaderna i teknisk finess mellan dansarna är tydlig. Tack och lov då för huvudrollsinnehavarna.

Tamara Shelyakova gör en livfull Julia, Yuri Zolotukhin en återhållen Romeo och Pavel Holomenko en karaktärsfast Broder Lorenzo.

Alla scener där dessa tre ingår lyfter trots allt föreställningen till något minnesvärt.

NANCY BLADFÄLT

Scen ur dansföreställningen Romeo och Julia.